

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/64/2021
Identifikačné číslo spisu:	5920010092
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:5920010092.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci T. J., pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 30. septembra 2021 v Bratislave dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Kovačeva proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 26. novembra 2020, č. k. 3To/86/2020-364, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. J. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Ružomberok (ďalej aj „okresný súd“) rozsudkom zo 16. septembra 2020, č. k. 1T/18/2020-334, uznal obvineného T. J. (v spoločnom konaní s N., s.r.o.) za vinného z pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona („Tr. zák.“) na skutkovom základe v ňom uvedenom s tým, že

1. v presne nezistenom čase dňa 14. júla 2018 z presne nezisteného miesta v meste D., oslovil K. W., nar. XX. O. XXXX, trvale bytom T. XXX, D. D., s ponukou údajného zakúpenia mobilných telefónov zn. Samsung Galaxy S9 a S9+ za polovičné ceny priamo od výrobcu Samsung aj s certifikátom, kde na základe toho si K. W. objednal 2 ks mobilných telefónov zn. Samsung Galaxy S9+ v celkovej výške 660,- eur, pričom v čase okolo 12:00 hod. dňa 15. júla 2018 na parkovisku E., R. XX, Banská Bystrica, osobne odovzdal T. J. hotovosť vo výške 660,- eur, kde mu T. J. odovzdal doklad „Faktúru“ č. XXXXXXXXX na sumu vo výške 660,- eur od spol. N. s.r.o. s tým, že na druhý deň predmetné mobilné telefóny donesie, avšak následne termín odovzdania telefónov predlžoval rôznymi výhovorkami, pričom dňa 17. júla 2018 poslal K. W. print screen platby z nejakého účtu, kde sa nachádzal jeho uvedený účet s tým, že mu vracia sumu vo výške 330,- eur ako platbu za jeden telefón, avšak doposiaľ žiadna suma neprišla, následne prestal komunikovať, finančnú hotovosť mu doposiaľ nevrátil, čím K. W., nar. XX. O. XXXX, trvale bytom T. XXX, D. D., spôsobil škodu vo výške 660,- eur,
2. v presne nezistenom čase dňa 18. júla 2018 z presne nezisteného miesta v meste Banská Bystrica, oslovil K. Č., nar. X. K. XXXX, trvale bytom J. X, D. D., s údajnou ponukou zakúpenia mobilných telefónov zn. Samsung Galaxy S9 a S9+ za polovičné ceny priamo od výrobcu Samsung s certifikátom, kde na základe toho si K. Č. objednal 7 ks mobilných telefónov zn. Samsung Galaxy S9+ v celkovej

výške 2.310,- eur, pričom dňa 18. júla 2018 na parkovisku E., R., Banská Bystrica osobne odovzdal T. J. hotovosť vo výške 2.310,- eur, kde mu T. J. odovzdal doklad „Faktúru“ č. XXXXXXXXX na sumu vo výške 2.310,- eur od spol. N. s.r.o., s tým, že do dňa 22. júla 2018 predmetné mobilné telefóny donesie, avšak následne termín odovzdania telefónov predlžoval rôznymi výhovorkami, ako aj tým, že mu malo zhorieť vozidlo a pod, pričom následne poslal K. Č. print screen platby z nejakého účtu, kde sa nachádzal jeho uvedený účet s tým, že vracia sumu vo výške 2.310,- eur ako platbu za všetky mobilné telefóny, avšak doposiaľ žiadna suma neprišla, následne prestal od januára roku 2019 komunikovať, finančnú hotovosť doposiaľ nevrátil, čím K. Č., nar. X. K. XXXX, trvale bytom J. X, D. D., spôsobil škodu vo výške 2.310,- eur,

3. v čase o 14:38 hod. dňa 9. júla 2018 kontaktoval cez aplikáciu Facebook Messenger K. J., nar. X. O. XXXX, trvale bytom Š. X, D. D., ktorému ponúkol na kúpu 5 ks mobilných telefónov zn. Samsung Galaxy S9+ v celkovej hodnote 1.650,- eur, s čím poškodený súhlasil a dňa 10. júla 2018 v čase o 13:20 hod. v Banskej Bystrici na ul. J. prevzal od K. J. finančné prostriedky vo výške 1.650,- eur na kúpu 5 ks mobilných telefónov zn. Samsung Galaxy S9+, ktoré však nedodal a ani mu doposiaľ nevrátil finančné prostriedky, čím K. J., nar. X. O. XXXX, trvale bytom Š. X, D. D., spôsobil škodu vo výške 1.650,- eur,

4. v presne nezistenom čase dňa 8. marca 2019 pred V., na ul. R. v meste Banská Bystrica po predchádzajúcej vzájomnej dohode s S. U., nar. XX. R. XXXX, trvale bytom XX. K. Č.. XXXX/X, C. Q., okr. D.Á. D., uzatvorili písomnú „Sprostredkovateľskú zmluvu“ zo dňa 8. marca 2019 medzi spol. N. s.r.o. so sídlom I. cesta č. XX, I., okr. Banská Bystrica, IČO: XX XXX XXX, v zast. T.V. J. na strane „sprostredkovateľa“ a S. U. na strane „kupujúceho“, ktorej predmetom bolo zakúpenie ojazdeného motorového vozidla zn. Škoda I., rok výroby XXXX, so stavom 47.000 km v celkovej hodnote 11.000,- eur, pričom pri podpise prevzal sprostredkovateľ zálohu vo výške 6.250,- eur, v stanovenej lehote do 15 dní od podpisu sprostredkovateľskej zmluvy mal hore uvedené vozidlo zakúpiť, vykonať odbornú prehliadku, prihlásiť vozidlo a následne pristaviť vozidlo kupujúcemu S. U. na predaj s doplatením finančných prostriedkov do kúpnej ceny, čo sa však zo strany T. J. v lehote 15 dní ani do súčasnosti nestalo, T. J. nezakúpil hore uvedené vozidlo, následne v stanovenej lehote ani do súčasnosti nevrátil prevzatú zálohu S. U., následne prestal komunikovať, zatajoval sa a účelovo sa vyhýbal kontaktu, čím S. U., nar. XX. R. XXXX, trvale bytom XX. K. Č.. XXXX/X, C. Q., okr. D. D., spôsobil škodu v celkovej výške 6.250,- eur,

5. po predchádzajúcej e-mailovej a telefonickej komunikácii so I. Q., ústne poverenou svojou sestrou K. K. R. k zakúpeniu osobného motorového vozidla, si I. Q. začiatkom marca 2019 na internetovej stránke www.D..sk zadala inzerát so záujmom o kúpu osobného motorového vozidla pre svoju sestru, na ktorý reagoval T. J. s ponukou, že kúpu vozidla ako konateľ spoločnosti N., s.r.o. so sídlom I. cesta XX, Banská Bystrica, IČO: XX XXX XXX, sprostredkuje, pričom od nej dňa 11. marca 2019 v čase po 19:30 hod. na adrese jej trvalého pobytu vylákal finančnú hotovosť vo výške 5.000,- eur ako zálohu za sprostredkovanie, o čom spolu na mieste spísali sprostredkovateľskú zmluvu, avšak vozidlo v lehote určenej v zmluve nedodal a prevzatú zálohu doposiaľ nevrátil, po následnom nedodaní vozidla odovzdala I. Q. svojej sestre K. K. R., nar. X. K. XXXX v W., trvale bytom H., Q. XXX/X, prechodne D., I. XXXX/XXA, sumu predstavujúcu výšku škody 5.000,- eur, čím vznikla škoda I. Q., nar. XX. K. XXXX v W., trvale bytom H., Q. XXX/X, okres W., vo výške 5.000,- eur.

Za to okresný súd obvinenému uložil podľa § 221 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l), písm. n) Tr. zák. a § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák. spoločný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere tridsať mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, pričom podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. boli ohľadom obvineného zrušené v bodoch 1 - 4 výrok o vine rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. decembra 2019, č. k. 4T/74/2019-489, celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v uvedenom výroku o vine svoj podklad. Podľa § 61 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho orgánu v právnických osobách na dobu štyri roky. Zároveň bola obvinenému podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku („Tr. por.“) uložená povinnosť nahradiť škodu poškodeným K. W. vo výške 660,- eur, K. Č. vo výške 2.310,- eur, K. J.Č. vo výške 1.650,- eur, S. U. vo výške 6.150,- eur, X. K. V. vo výške 150,- eur, spol. J. a.s. C. vo výške 2.190,93 eur a I. Q. vo výške 5.000,- eur.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podali proti výroku o treste odvolania obvinený a prokurátor, ktoré Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“) uznesením z 26. novembra 2020, č. k. 3To/86/2020-364, zamietol podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné, pričom toto uznesenie krajského súdu prevzal obvinený 16. decembra 2020 a jeho obhajca 23. decembra 2020.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený T. J. vo svoj prospech prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Kovačeva podaním z 13. mája 2021 (doručeným na okresný súd 1. júla 2021, č. l. 441 - 444), pričom navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona a súčasne zrušil dotknuté uznesenie Krajského súdu v Žiline z 26. novembra 2020, č. k. 3To/86/2020-364, a ďalšie rozhodnutia obsahovo naň nadväzujúce, prípadne aj predchádzajúci rozsudok okresného súdu a prikázal krajskému súdu, prípadne okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Dovolateľ uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktoré malo spočívať v tom, že odvolací súd rozhodol bez toho, aby sa vyrovnal so skutočnosťou, že v prípravnom konaní bolo obhajcovi znemožnené podať sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Dovolateľ poukázal na judikát trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline sp. zn. JTK 6/09 z 8. decembra 2009, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 238/2008 z 30. novembra 2009 s tým, že odopretím možnosti pre obhajcu obvineného podať v mene obvineného opravný prostriedok proti rozhodnutiu o vznesení obvinenia, došlo v prípravnom konaní k závažnému porušeniu práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, čl. 40 ods. 3 Listiny základných ľudských práv a slobôd a čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom vyhlásenie obvineného o vine v zmysle § 257 Tr. por. na hlavnom pojednávaní nemôže mať za následok odstránenie protiprávneho stavu vo veci porušenia práva obvineného na obhajobu vzniknutého v prípravnom konaní.

K dovolaniu sa vyjadrila Okresná prokuratúra Ružomberok písomným podaním zo 7. júla 2021 (doručeným v ten istý deň, č. l. 447), ktorým navrhla dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por. s poukazom, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. Prokurátor uviedol, že trestné konanie v danej veci bolo ukončené rozhodnutím súdu v zmysle § 257 ods. 7 Tr. por., pričom toto vyhlásenie bolo urobené za prítomnosti obhajcu obvineného a obvinený bol v konaní zastúpený obhajcom. Odvolanie voči výroku o vine preto ani nebolo podané a podané dovolanie je preto s poukazom na ustanovenie § 372 ods. 1 Tr. por. zo strany obvineného neprípustné. K námietke obvineného ohľadom doručovania uznesenia o vznesení obvinenia dodatočne ustanovenému obhajcovi prokurátor poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 13. marca 2013, sp. zn. I. ÚS 168/2013, podľa ktorého takáto skutočnosť nemohla sama osebe mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa na obhajobu.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 19. augusta 2021 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa dotknutého rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Hatala a JUDr. Peter Štíft.

Podľa § 369 ods. 1 Tr. por. dovolanie z dôvodov § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 369 ods. 2 Tr. por. proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 382 písm. b) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 257 ods. 5 Tr. por., ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zistil, že dovolanie podal obvinený síce v zákonnej lehote a na správnom mieste podania (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) a s potrebnými obsahovými náležitosťami (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), ale bez splnenia zákonnej podmienky uvedenej v § 369 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého môže obvinený (rovnako tak generálny prokurátor Slovenskej republiky) podať dovolanie iba proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa, a teda bolo podané vo veci, v ktorej obvinený tento mimoriadny opravný prostriedok nemôže podať. Také zistenie pritom vylučuje vecný prieskum napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom a je dôvodom odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. b) Tr. por. Uvedené zistenie dovolacieho súdu vyplýva z nasledujúcich skutočností.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že obvinený na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a okresný súd také vyhlásenie podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijal s tým, že podľa § 257 ods. 8 Tr. por. vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obvinený priznal spáchanie skutku, sa nevykoná a vykonajú sa dôkazy iba ohľadom výrokov o treste a náhrade škody.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 257 ods. 5 Tr. por. vyplýva, že dovolanie možno podať aj proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu, ktorý bol vydaný po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny ohľadom výroku o vine, resp. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní smerujúcom proti iným výrokom, pričom však v tomto ustanovení nie je špecifikovaný subjekt, ktorému toto právo prislúcha. Taký subjekt, oprávnenú osobu podľa § 369 Tr. por. na podanie dovolania v prípade, ak súd podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijme vyhlásenie obvineného na hlavnom pojednávaní, že je vinný, je nevyhnutné odvodiť z ďalších ustanovení Trestného poriadku.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 369 ods. 2 Tr. por. vyplýva, že obvinený môže napadnúť dovolaním iba rozhodnutie druhostupňového súdu, ktorým bolo právoplatne vo veci rozhodnuté, resp. podmienkou prípustnosti podania dovolania obvineným je, že vydaniu rozhodnutia predchádzalo dvojínštancné konanie, čo nie je prejednávaná vec (ohľadom dovolaním napadnutého výroku o vine), keďže obvinený nepodal odvolanie ohľadom výroku o vine (resp. v prípade prijatia okresným súdom jeho vyhlásenia, že je vinný, také odvolanie podať ani nemohol). Z uvedeného potom logicky vyplýva, že v takomto prípade je subjektom oprávneným na podanie dovolania iba minister spravodlivosti podľa vyššie citovaného ustanovenia § 369 ods. 1 Tr. por. Ustanovenia § 369 ods. 1, ods. 2 Tr. por. neoddeliteľne nadväzujú na § 257 ods. 5 Tr. por., pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzujú subjekty oprávnené podať dovolanie a okruh rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť, a teda proti rozhodnutiu vydaného na základe súdom prijatého vyhlásenia obvineného, že je vinný, tak môže pri napadnutí výroku o vine dovolaním podať dovolanie iba minister spravodlivosti a ohľadom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Z uvedeného vyplýva, že obvinený v prejednávanej veci nie je oprávnenou osobou na podanie dovolania, ktorým napáda výrok o vine (podstatou dovolania je namietanie nemožnosti podať sťažnosť obhajcom proti uzneseniu o vznesení obvinenia), a teda dovolací súd jeho dovolanie podľa § 382 písm. b) Tr. por. odmietol.

Dovolací súd napriek tomu pre úplnosť uvádza, že dovolacia námietka ohľadom nemožnosti podať sťažnosť obhajcom proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola aj vecne nedôvodná. Zo spisu je zrejmé, že predmetné uznesenie odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Ružomberku o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo 16. mája 2019, ČVS: ORP-129/VYS-RK-2019 (č. 1.

12 - 15), bolo obvinenému T. J. doručené už 16. júna 2019 (doručenka na č. l. 16) a keďže obvinený nepodal sťažnosť v zákonnej lehote troch pracovných dní, toto nadobudlo právoplatnosť 20. júna 2019. Zo spisu jednak nevyplýva, že by v tomto období (od doručenia uznesenia do nadobudnutia jeho právoplatnosti) obvinený mal zvoleného či ustanoveného obhajcu ani že by o ustanovenie obhajcu z dôvodu nemajetnosti požiadal (ako to urobil až neskôr), jednak že by v tom čase u obvineného bol dôvod povinnej obhajoby. Obvinený o ustanovenie obhajcu z dôvodu nemajetnosti požiadal až pri svojom výsluchu 6. septembra 2019 (č. l. 26 p. v.), kedy už bolo dotknuté uznesenie právoplatné, a teda je potom bezpredmetným namietanie neumožnenia podať sťažnosť obhajcom proti takému uzneseniu.

Navyše aj v prípade, že by obvinený mal obhajcu, uznesenie o vznesení obvinenia sa oznamuje v zásade podľa § 206 ods. 1 Tr. por. iba obvinenému (vrátane doručenia rovnopisu uznesenia v prípade jeho oznámenia vyhlásením), pričom popri obvinenom by sa obhajcovi také uznesenie malo doručovať iba vtedy, ak by išlo o niektorý z prípadov uvedených v § 179 Tr. por., čo by taktiež nebolo splnené (k tomu uznesenie Ústavného súdu SR z 13. marca 2013, č. k. I. ÚS 168/2013-17).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.